

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3068/2024. (II. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szekszárdi Törvényszék 10.Pf.20.243/2022/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó a Szegedi Törvényszék 10.Pf.20.243/2022/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján. Az indítványozó szerint a támadott döntés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [2] 2. Az indítványozó az ügy előzményeként a következőket adta elő. Az indítványozó több perben is kérte az általa perelt társasháztól iratok rendelkezésre bocsátását, illetve iratbetekintés lehetővé tételét. Az indítványozó szerint a kérdéses iratok a volt közös képviselőnél vannak. Az indítványozó azt állította, hogy az alperes nem tette számára lehetővé az iratbetekintést, míg az alperes azt állította, hogy több esetben is lehetővé tette az iratokba betekintést a korábbi perek folyamán.
- [3] 2.1. Az első fokon eljáró Pécsi Járásbíróság hivatkozott a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Tht.) 45. § (2) bekezdésére, amely alapján a Közgyűlési Határozatok Könyvébe bármely tulajdonostárs betekinthez és a határozatokról – a másolási költség megfizetésével – másolatot kérhet. Hivatkozott továbbá a BH 2015.192. számú határozatra, amely szerint a társasházi tulajdonos tulajdonosi rendelkezési jogából fakadó iratmegismerési, másolatkérési jogát a Tht. nem korlátozza, annak – a felmerülő költségek és díjak megtérítésén túl – csak más személyek személyiségi, illetve személyes adatai védelméhez fűződő jogai szabnak határt. A társasház azonban a szervezeti és működési szabályzatban (SZMSZ) meghatározhatja e jogok gyakorlásának kereteit és korlátozhatja is az iratmegismerési, valamint az ahhoz kötődő másolatkérési jogot.
- [4] A bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján megállapította, hogy bár az indítványozó 2019-et megelőzően többször is kérte az iratok kiadását, illetve betekintés lehetővé tételét, azt az alperes csak részlegesen tette számára lehetővé. Azt is megállapította, hogy az indítványozó alappal kérte a társasházi iratok kiadását, mivel azt nem korlátozta a társasház SZMSZ-e. Ugyanakkor a bíróság szerint a perben nem volt megállapítható, hogy 2019-et megelőzően az indítványozó pontosan mely egyéb iratok kiadását kérte, illetve hogy pontosan mely iratokat nem adták ki részére. A korábbi közös képviselő tanúvallomása alapján azt állapította meg a bíróság, hogy egy korábban folyt perben az alperes lehetővé tette az indítványozó számára a korlátlan iratbetekintést. Hangsúlyozta a bíróság, hogy a tulajdonostárs nem gyakorolhatja iratbetekintési jogát visszaélészerűen, a társasház és annak szervei szükségtelen zavarásával. A bíróság kifejtette, hogy az iratbetekintési jog nem jelenti azt, hogy a tulajdonostárs által elvárt módon és utasítása szerint kellene az iratokat a tulajdonostárs rendelkezésére bocsátania. A társasház nem kényszeríthető polgári perben nem létező iratok kiadására sem. A tanúvallomások alapján azt is megállapította a bíróság, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az iratok megismerésében 2021 májusában akadályozva lett volna, a bizonyítatlanság következménye a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 265. § alapján a felperes terhére esik. Az első fokon eljáró bíróság álláspontja szerint az alperes mind az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.), mind a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 Rendelete (GDPR) alapján alappal korlátozta az indítványozó iratbetekintési jogát az alperes által megismerni kívánt iratokban szereplő természetes személyek személyes adatainak védelme érdekében.
- [5] Az első fokon eljáró bíróság ítélete kiemelte, hogy az indítványozó a tárgyalás megkezdése után sérelmezte, hogy megszűnt a társasházi honlaphoz való hozzáférése, valamint, hogy őt a társasházból kizárták, azonban mivel ez nem képezte eredeti kereseti kérelme tárgyát, és mivel nyilatkozata szerint ez az állapot csak 2021.

november 30. napjától állt elő, a bíróság nem tartotta a perben relevánsnak. Az elsőfokon eljáró bíróság mind ezek alapján azt állapította meg, hogy az alperes megtette a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az indítványozó iratmegismerési jogát biztosítsa.

- [6] 2.2. A másodfokon eljáró Szekszárdi Törvényszék 10.Pf.20.243/2022/4. számú ítéletével az elsőfokon eljáró bíróság ítéletét helyben hagyta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a jogvita érdemi elbírálásához szükséges terjedelemben lefolytatta, a felek előadását és a rendelkezésre álló bizonyítékokat egymással egybevetve, okszerűen, logikai ellentmondásoktól mentesen értékelte, ítéletének indokai is helytállóak, valamint az elsőfokú ítélet a jogszabályok helyes felhívásán és alkalmazásán alapul.
- [7] A másodfokon eljáró bíróság kiemelte továbbá, hogy az indítványozó a perben mindvégig arra hivatkozott, hogy a Tht. alapján korlátlanul megilleti az iratbetekintési jog, mivel ezt korlátozó rendelkezést az alperesi társasház SZMSZ-e nem tartalmaz. Az indítványozó szerint az alperes ezt a korlátlan iratbetekintési jogot nem tette számára lehetővé. A másodfokú bíróság utalt arra, hogy az indítványozót tájékoztatták arról, hogy iratok kiadása költségtérítés ellenében kérhető a Tht. 45. § (2) bekezdése alapján, s ezt az indítványozó tudomásul vette. A másodfokú bíróság álláspontja szerint, figyelemmel az indítványozó perbeli érvelésére, az iratok megismerésével a társasház működése, gazdálkodása ellenőrzését kívánja az indítványozó elérni, mert nem ért egyet a társasház gazdálkodását érintő könyvvézetési, szakmai intézkedésekkel, figyelemmel az indítványozó e kérdésekben való szakképzettségére. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a társasház működésének, gazdálkodásának ellenőrzésére szolgáló jogorvoslati fórumokat, lehetőségeket a Tht. megfelelően biztosítja.
- [8] A másodfokon eljáró bíróság utalt arra, hogy az indítványozó által is hivatkozott számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 169. § legfeljebb 8 évre írja elő a gazdálkodó számára az ott felsorolt iratok megőrzésének kötelezettségét. A Tht. nem tartalmaz ettől eltérő, az iratok hosszabb őrzési kötelezettségéről szóló szabályt. A másodfokon eljáró bíróság szerint önmagában az az igény, hogy az indítványozó akár több mint tíz évre visszamenőlegesen és korlátlan alkalommal iratokat tanulmányozhasson az általa megjelölt okból, nem megfelelő indoka a keresetnek. Tévesnek minősítette továbbá a másodfokon eljáró bíróság az indítványozó azon hivatkozását is, hogy az alperes jogellenesen korlátozta az iratbetekintés során adatvédelmi okokra hivatkozással egyes adatok megismerését számára, és a járásbíróság nem vette figyelembe az általa megjelölt NAIH határozatokat. A másodfokon eljáró bíróság rámutatott, hogy az első fokon eljáró bíróság vizsgálata tárgyává tette az adatvédelmi kérdéseket, az indítványozó által megjelölt egyedi ügyekben meghozott határozatok alkalmazandóságának kérdésével ugyanakkor nem kellett foglalkoznia, mert az adatvédelmi kérdéseket az ügyben irányadó jogszabályi rendelkezések megjelölésével bírálta el. Ezután az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyet a Kúria Pfv.I.21.342/2022/2. számú végzésével, mint érdemben nem vizsgálhatót, visszautasított.
- [9] 3. Az indítványozó ezt követően fordult Alkotmánybírósághoz.
- [10] 3.1. Az alkotmányjogi panasz szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését sérti a Szekszárdi Törvényszék 10.Pf.20.243/2022/4. számú ítélete, illetve „a bírósági eljárást befejező döntés”. A tisztességes eljáráshoz való jogot, illetve a fegyverek egyenlőségének elvét sérti, hogy a bíróságok figyelmen kívül hagyták az indítványozó szerint az általa tett észrevételeket, indítványait, bizonyítékait, továbbá az iratbetekintéssel kapcsolatban a Tht.-ban biztosított jogait, a NAIH állásfoglalásait, a Kúria állásfoglalását a Pfv.I.21.076/2014. számú ügyben és a bírósági gyakorlatot. Az indítványozó álláspontja szerint „sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság nem törekedett a tényállás helyes felderítésére”. A törvényszék eljárása azért is megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését az indítványozó szerint, mert nem biztosították számára a tisztességes tárgyaláshoz való jogát, figyelmen kívül hagyták beadványait, nyilatkozatait, ezzel korlátozva alapvető jogait, így többek között a másodfokú bíróság nem hallgatta meg az indítványozót. Álláspontja szerint a bíróságok megsértették a Tht. rendelkezéseit, mivel nem adták ki a pénzügyi beszámolókat részére, így a mérlegeket, eredményeket, a hozzájuk kapcsolódó mellékleteket, vagy az üzleti/beszámolási év pontos meghatározását. Az indítványozó szerint egyik bíróság sem törekedett a tényállás teljeskörű felderítésére.
- [11] 3.2. Az Alkotmánybíróság főtítkárának 2023. május 8-án kelt felhívására az indítványozó indítvány-kiegészítést és igazolási kérelmet terjesztett elő.
- [12] Indítvány-kiegészítésében ismételten hivatkozott a Tht. 39. § (3) bekezdésére és 45. § (2) bekezdésére, amelyek alapján az indítványozó álláspontja szerint a társasházra vonatkozó összes iratot át kell adni az indítványozó részére. Az indítványozó szerint az elsőfokon eljáró bíróság ítélete kirívóan irat- és perellenes, valótlan tényállí-

tásokon és bizonyítékokon alapul, amelyet a másodfokon eljáró bíróság ítélete „jóváhagyott”. Ez az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát sérti az indítvány-kiegészítés szerint. Az indítványozó szerint a másodfokon eljáró bíróság valótlan megállapításokat tett ítéletében, ugyanis az első fokon eljáró bíróság az indítványozó szerint nem helytálló jogszabályi rendelkezések megjelölésével bírálta el keresetét. A másodfokon eljáró bíróság az indítványozó szerint figyelmen kívül hagyta az indítványozó által hivatkozott állásfoglalásokban, korábbi ítéletekben foglaltakat. Az indítványozó szerint az ítélet olyan tanúvallomásokon alapul, amelyeket ki kellett volna zárni. Mindkét bíróság figyelmen kívül hagyta az indítványozó szerint a Tht.-t és a bíróságok ítélkezési gyakorlatát, ezzel összefüggésben utalt a BH2015. 192., a Kúria Pfv.I.21.076/2014. számú, 5.P.52.186/2013/6. számú és az 53.Pf.633.183/2008/4. számú ítéletekre. Az indítványozó álláspontja szerint a másodfokon eljáró bíróságnak nincs mérlegelési jogköre abban, hogy „különféle indokokkal megtagadja a társasházi iratok kiadás[á]t”.

- [13] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az indítványi kérelem megfelel-e az Abtv. és az Ügyrend szerinti befogadási feltételeknek.
- [14] 4.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Pécsi Járásbíróság arról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, hogy az indítványozó a Szekszárdi Törvényszék 10.Pf.20.243/2022/4. számú jogerős ítéletét 2022. november 3-án vette kézhez. Az alkotmányjogi panaszt 2023. április 14-én nyújtotta be postai úton a bírósághoz. Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására előterjesztett igazolási kérelemnek az Alkotmánybíróság helyt adott, így az indítvány határidőben benyújtottnak tekintendő.
- [15] 4.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett ítélettel zárult ügyben felperes volt, s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [16] Az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt egyes követelményeknek megfelel. Az indítvány pontosan megjelölte a támadott bírósági döntést és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését, előadta az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és kifejezett kérelmet terjesztett elő a támadott bírósági döntés megsemmisítésére.
- [17] 4.3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja alapján alkotmányjogi panaszt Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani. Az Abtv. 29. §-a értelmében a törvényi elvárásoknak egyébként megfelelő alkotmányjogi panasz érdemben akkor vizsgálható, ha az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmaz, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel.
- [18] Az indítványozó által előadott indokok alapján az indítvány az Abtv. 29. §-ának nem felel meg. Az indítvány a jogerős döntés felülvizsgálatát célozza, kifogásolja a megállapított tényállás helyességét, a döntés alapjául szolgáló bizonyítékok mérlegelését és a döntés alapjául szolgáló jogszabályok és bírósági gyakorlat bíróság általi értelmezését és alkalmazását.
- [19] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Ennek megfelelően a bizonyítékokra vonatkozó értékelő tevékenység – a bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése – nem lehet alkotmányossági felülvizsgálat tárgya. A „tisztességes eljáráshoz való jog tekintetében az alkotmányossági vizsgálat csak arra korlátozódik, hogy a bizonyítási kötelezettségüknek a bíróságok eleget tettek-e, azt azonban nem vizsgálja az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy nem jár el negyedfokú bíróságként –, hogy a levont következtetések szakjogilag helyesek-e” {3216/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [40]}. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét nem eredményezi az a körülmény, hogy az eljárás egyik résztvevője szerint a bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokból téves következtetést vontak le {3216/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [42]}. Ennek értelmében alkotmányjogi panasz eljárásban nincs mód annak vizsgálatára, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {a

legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [12]]. Önmagában az, hogy az indítványozó megítélése szerint a bíróságnak eltérő módon kellett volna a bizonyítékokat értékelnie, nem ad alapot az egyébként megindokolt bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség megállapítására.

- [20] Az Alkotmánybíróság a bírósági döntés alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések értelmezését és alkalmazását kifogásoló indítványi kérelem kapcsán rámutat: „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [21] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány nem vetett fel olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát megalapozhatná.
- [22] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. február 6.

*Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Varga Réka s. k.,
előadó alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/851/2023.

